

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผน สำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร

The Needs Assessment for the Development of Planning Knowledge for Commissioned Police Officers

วัชรพงษ์ พนิธำรง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Watcharapong Panittumrong

Kasetsart University

Received January 21, 2022 | Revised June 18, 2022 | Accepted June 28, 2022

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของตำรวจชั้นสัญญาบัตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 400 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.954 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นของความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้ง 6 ด้าน มีความแตกต่างกัน โดยสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าเฉลี่ยมากกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งภาพรวมและรายด้าน และการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านยุทธศาสตร์ รองลงมาคือ ด้านนโยบาย ด้านตัวชี้วัด ด้านโครงการ ด้านยุทธการ และด้านยุทธวิธี ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การวางแผน, ตำรวจชั้นสัญญาบัตร

Abstract

The objective of this research was to analyze and prioritize needs assessment for the development planning knowledge of commissioned police officers. The sample group consisted of 400 officers. A questionnaire with five rating scales was used for data collection. The reliability of the questionnaire was 0.954. The data were analyzed by mean, standard deviation and the Priority Needs Index (PNI) method. The research findings were as follows. Needs assessment for the development planning knowledge of commissioned police officers was different. The mean of the item “what should be” was higher than “what is”,

in both entire and separated aspects. After the evaluation of the needs process found that; the most important need for commissioned police officers was strategy, followed by policy, indicator, project, battle and tactic.

Keywords: Need Assessment, Planning, Commissioned Police Officers

บทนำ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจสำคัญประกอบไปด้วย 1) การถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ 2) การบังคับและใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรมทางอาญา และ 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของราชอาณาจักร (Office of Police Strategy, 2018) อันจะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของหน่วยงานคือ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรให้มีขีดสมรรถนะสูงในการปฏิบัติงานอย่างเป็นมืออาชีพและมีมาตรฐานระดับสากล ซึ่งถือเป็นบทบาทและหน้าที่สำคัญของข้าราชการตำรวจต่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันการก่ออาชญากรรมที่ความสลับซับซ้อนและมีแนวโน้มเป็นอาชญากรรมที่ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจจึงต้องมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบในทุกมิติ ซึ่งรวมถึงการวางแผนเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรมอีกด้วย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมุ่งไปที่การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติราชการภายใต้อาชญากรรมรูปแบบที่หลากหลาย (Lasang & Wongthanavas, 2017) อธิบายไว้ว่า บทบาทการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์นั้น ตำรวจไทยต้องหมั่นศึกษาหาความรู้และฝึกฝนตนเองเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้ตำรวจประชาชนมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ต้องมีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความเป็นผู้บริหารงานตำรวจ ทั้งนี้ความรู้ด้านการบริหารงานตำรวจเกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางการบริหาร 4 ประการ อันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การชักนำ และการประเมินผล (Robinson, 2020) โดยที่การวางแผน (Planning) ถือเป็นหน้าที่สำคัญประการแรกของการบริหารงานที่จะทำให้นหน้าที่อื่นๆ ของการบริหารหน่วยงานสามารถบรรลุได้ กล่าวคือ หากการวางแผนเป็นไปอย่างไรประสิทธิภาพก็อาจทำให้นหน้าที่อื่นๆ ทางการบริหารไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์การได้ (Bryson and George, 2020)

การจัดหลักสูตรเพื่อฝึกอบรมพัฒนาทักษะทั้งด้านงาน ด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านสังคม อันเป็นการพัฒนาตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Thavitsang & Soonthornvipart, 2018) ต้องอาศัยการประเมินความต้องการจำเป็นก่อนที่จะพัฒนาข้าราชการตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาข้าราชการตำรวจระดับสัญญาบัตรให้เป็นไปตามสมรรถนะทางการบริหาร (Managerial Competency) ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาความรู้ของบุคลากรเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมตรงกับความต้องการและความคาดหวังของบุคคลเป้าหมายที่ต้องพัฒนา รวมไปถึงการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้วย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร
- 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบความต้องการจำเป็นการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร
- 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจะนำไปสู่แนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร

ระเบียบวิธีวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 58,313 นาย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 400 นาย มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-stage Sampling) อันประกอบด้วย การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยชั้นย่อยของข้าราชการตำรวจ และมีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้นย่อย

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้มีข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูลอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบผสมผสานระหว่างการแจกแบบสอบถามวิธีเผชิญหน้ากับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีจำนวน 240 ชุด และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการกรอกข้อมูลด้วยตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามวิธีออนไลน์ ซึ่งมีคำถามคัดกรองเพื่อให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีจำนวน 160 ชุด รวมเป็นเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏในฐานข้อมูลประชากรกำลังพลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3) เครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งข้อมูลโครงสร้างและขอบเขตของหลักสูตรการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร เพื่อให้ได้มาซึ่งคำถามและข้อความที่สอดคล้องกับหลักการวางแผนในงานตำรวจ โดยมีรายละเอียดครอบคลุมถึงการวางแผน 6 ด้าน คือ ด้านยุทธศาสตร์ ด้านยุทธการ ด้านยุทธวิธี ด้านนโยบาย ด้านโครงการ และด้านตัวชี้วัด

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามมีจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีรูปแบบการตอบสองสภาพ (Dual Response) คือ สภาพที่เป็นจริง (what is) และ สภาพที่ควรจะเป็น (what should be) ใน 6 ด้าน แบ่งเป็นด้านละ 6 ข้อ คือ ด้าน

ยุทธศาสตร์ ด้านยุทธการ ด้านยุทธวิธี ด้านนโยบาย ด้านโครงการ และด้านตัวชี้วัด รวมเป็นจำนวน 36 ข้อ โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตรวจสอบความตรง (Validity) ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach, 1990) โดยมีผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.954

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความต้องการการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ คือ สภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจ ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นโดยวิธี PNI (Priority Needs Index)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 314 คน คิดเป็นร้อยละ 78.50 มีตำแหน่งระดับรองสารวัตร จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 มีการศึกษาระดับสูงสุดปริญญาตรี จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 69.25

2. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 2.81$, $S.D. = 0.77$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ด้านยุทธวิธี ($M = 3.27$, $S.D. = 0.82$) รองลงมาคือ ด้านยุทธการ ($M = 3.21$, $S.D. = 0.79$) และ ด้านโครงการ ($M = 2.86$, $S.D. = 0.83$) โดยพบระดับน้อย 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านยุทธศาสตร์ $M = 2.57$, $S.D. = 0.76$ ด้านนโยบาย ($M = 2.53$, $S.D. = 0.71$) และ ด้านตัวชี้วัด ($M = 2.46$, $S.D. = 0.74$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในภาพรวมและรายด้าน

ความรู้ด้านการวางแผน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. ด้านยุทธศาสตร์	2.57	0.76	น้อย	3.96	0.74	มาก
2. ด้านยุทธการ	3.21	0.79	ปานกลาง	4.12	0.81	มาก
3. ด้านยุทธวิธี	3.27	0.82	ปานกลาง	3.91	0.83	มาก

ความรู้ด้านการวางแผน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
4. ด้านนโยบาย	2.53	0.71	น้อย	3.86	0.77	มาก
5. ด้านโครงการ	2.86	0.83	ปานกลาง	3.81	0.87	มาก
6. ด้านตัวชี้วัด	2.46	0.74	น้อย	3.64	0.76	มาก
รวม	2.81	0.77	ปานกลาง	3.88	0.79	มาก

3. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านยุทธศาสตร์ พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านยุทธศาสตร์อยู่ในระดับน้อย ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านยุทธศาสตร์อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการกำหนด (M = 2.61, S.D. = 0.81) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (M = 4.03, S.D. = 0.76) รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านยุทธศาสตร์

ความรู้ด้านยุทธศาสตร์	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	2.52	0.71	น้อย	4.03	0.76	มาก
2. การกำหนดทิศทางองค์การ	2.59	0.72	น้อย	4.01	0.72	มาก
3. การกำหนดยุทธศาสตร์	2.61	0.81	น้อย	3.91	0.80	มาก
4. การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ	2.51	0.74	น้อย	3.88	0.74	มาก
5. การติดตามยุทธศาสตร์	2.50	0.80	น้อย	3.91	0.81	มาก
6. การประเมินผลยุทธศาสตร์	2.53	0.74	น้อย	3.94	0.71	มาก
รวม	2.57	0.76	น้อย	3.96	0.74	มาก

4. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านยุทธการ พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านยุทธการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านยุทธการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ (M = 3.34, S.D. = 0.74) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการกำหนดการช่วยรบ (M = 4.17, S.D. = 0.83) รายละเอียด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านยุทธการ

ความรู้ด้านยุทธการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. การวิเคราะห์สถานการณ์	3.34	0.74	ปานกลาง	4.15	0.78	มาก
2. การกำหนดภารกิจ	3.20	0.69	ปานกลาง	4.03	0.71	มาก
3. การกำหนดการปฏิบัติ	2.97	0.72	ปานกลาง	3.98	0.79	มาก
4. การกำหนดการช่วยรบ	3.07	0.79	ปานกลาง	4.17	0.83	มาก
5. การบังคับบัญชาและการสื่อสาร	3.28	0.83	ปานกลาง	4.13	0.81	มาก
6. การจัดทัพผนวก	3.32	0.71	ปานกลาง	4.10	0.74	มาก
รวม	3.21	0.79	ปานกลาง	4.12	0.81	มาก

5. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านยุทธวิธี พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านยุทธวิธีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านยุทธวิธีอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการตรวจค้นรถยนต์ ($M = 3.32$, $S.D. = 0.87$) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการควบคุมฝูงชน ($M = 4.03$, $S.D. = 0.85$) รายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านยุทธวิธี

ความรู้ด้านยุทธวิธี	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. การใช้อาวุธปืน	3.22	0.74	ปานกลาง	4.03	0.72	มาก
2. การตรวจค้นบุคคล	3.29	0.73	ปานกลาง	3.86	0.81	มาก
3. การควบคุมฝูงชน	2.99	0.83	ปานกลาง	4.03	0.85	มาก
4. การตั้งจุดตรวจหรือจุดสกัด	3.14	0.71	ปานกลาง	3.90	0.87	มาก
5. การตรวจค้นรถยนต์	3.32	0.87	ปานกลาง	3.86	0.76	มาก
6. การเจรจาต่อรอง	3.19	0.76	ปานกลาง	3.79	0.79	มาก
รวม	3.27	0.82	ปานกลาง	3.91	0.83	มาก

6. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านนโยบาย พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านนโยบายอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการวิเคราะห์แนวโน้มนโยบาย ($M = 2.61$, $S.D. = 0.74$) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการวิเคราะห์นโยบายผู้นำ ($M = 4.01$, $S.D. = 0.72$) รายละเอียด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านนโยบาย

ความรู้ด้านนโยบาย	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. ข้อมูลตัวแบบกำหนดนโยบาย	2.47	0.67	น้อย	3.58	0.76	มาก
2. การวิเคราะห์นโยบายชาติ	2.49	0.78	น้อย	3.79	0.83	มาก
3. การวิเคราะห์นโยบายผู้นำ	2.58	0.65	น้อย	4.01	0.72	มาก
4. การวิเคราะห์แนวโน้มนโยบาย	2.61	0.74	น้อย	3.88	0.80	มาก
5. การกำหนดนโยบายข้างเคียง	2.59	0.79	น้อย	3.76	0.78	มาก
6. การวิเคราะห์นโยบายเชื่อมโยง	2.51	0.63	น้อย	3.92	0.71	มาก
รวม	2.53	0.71	น้อย	3.86	0.77	มาก

7. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านโครงการ พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านโครงการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการนำโครงการไปปฏิบัติ ($M = 2.97$, $S.D. = 0.77$) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการนำโครงการไปปฏิบัติ ($M = 4.03$, $S.D. = 0.89$) รายละเอียด ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านโครงการ

ความรู้ด้านโครงการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. การจัดทำข้อเสนอโครงการ	2.92	0.81	ปานกลาง	3.74	0.89	มาก
2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง	2.71	0.79	ปานกลาง	3.71	0.83	มาก
3. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้	2.79	0.76	ปานกลาง	3.84	0.79	มาก
4. การกำหนดโครงการ	2.81	0.89	ปานกลาง	3.73	0.88	มาก
5. การนำโครงการไปปฏิบัติ	2.97	0.77	ปานกลาง	4.03	0.74	มาก
6. การประเมินผลโครงการ	2.91	0.85	ปานกลาง	3.99	0.91	มาก
รวม	2.86	0.83	ปานกลาง	3.81	0.87	มาก

8. การพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านตัวชี้วัด พบว่าสภาพที่เป็นจริงความรู้ด้านตัวชี้วัดอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 6 ข้อ สภาพที่ควรจะเป็นความรู้ด้านตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ข้อ โดยสภาพความเป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการกำหนดค่าเป้าหมาย ($M = 2.53$, $S.D. = 0.69$) สภาพที่ควรจะเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือความรู้ด้านการคัดเลือกตัวชี้วัด ($M = 3.79$, $S.D. = 0.84$) รายละเอียด ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตามสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นด้านตัวชี้วัด

ความรู้ด้านตัวชี้วัด	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	M	S.D.	ระดับ	M	S.D.	ระดับ
1. การกำหนดประเภทตัวชี้วัด	2.32	0.72	น้อย	3.51	0.71	มาก
2. การคัดเลือกตัวชี้วัด	2.41	0.76	น้อย	3.79	0.84	มาก
3. การกำหนดค่าเป้าหมาย	2.53	0.69	น้อย	3.67	0.67	มาก
4. การกำหนดหน่วยนับ	2.51	0.79	น้อย	3.53	0.82	มาก
5. การกำหนดวิธีวัดผล	2.40	0.70	น้อย	3.65	0.72	มาก
6. การวิเคราะห์ค่าผลในอดีต	2.50	0.68	น้อย	3.52	0.83	มาก
รวม	2.46	0.74	น้อย	3.64	0.76	มาก

9. การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีค่าดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านยุทธศาสตร์ รองลงมาคือ ด้านนโยบาย ด้านตัวชี้วัด ด้านโครงการ ด้านยุทธการ และด้านยุทธวิธี ตามลำดับดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร

รายการประเมิน	สภาพจริง (Importance: I)	สภาพที่ควรจะเป็น (Degree of success: D)	ความจำเป็น ต้องการ	
			PNI	ลำดับ
1. ด้านยุทธศาสตร์	2.57	3.96	0.35	1
2. ด้านยุทธการ	3.21	4.12	0.22	5
3. ด้านยุทธวิธี	3.27	3.91	0.16	6
4. ด้านนโยบาย	2.53	3.86	0.34	2
5. ด้านโครงการ	2.86	3.81	0.25	4
6. ด้านตัวชี้วัด	2.46	3.64	0.32	3

สรุปผลการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผนสำหรับตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้ง 6 ด้าน มีความแตกต่างกัน โดยสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าเฉลี่ยมากกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งภาพรวมและรายด้าน และการประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาความรู้ด้านการวางแผน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญ

ของความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านยุทธศาสตร์ รองลงมาคือ ด้านนโยบาย ด้านตัวชี้วัด ด้านโครงการ ด้านยุทธการ และด้านยุทธวิธี ตามลำดับ

อภิปรายผล

การพัฒนาความรู้ของตำรวจด้านยุทธการในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในอันดับแรกสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Alshehhi (2018) ในงานวิจัยด้านความคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์อันแสดงให้เห็นว่าตำรวจได้มีการพัฒนาด้านยุทธการเป็นอันดับแรกของการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ในขณะเดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความจำเป็นต้องการของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในการพัฒนาความรู้ด้านยุทธศาสตร์มีความจำเป็นต้องการอยู่ในลำดับแรกเป็นผลที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pathy (2019) ในงานวิจัยด้านความต้องการจำเป็นต่อการฝึกอบรมของตำรวจระดับผู้บัญชาการในรัฐโอริสสาประเทศอินเดีย ที่มีความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรมด้านยุทธศาสตร์สำหรับการบริหารงานให้กับกำลังของตำรวจประเทศอินเดีย ในขณะเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า การนำโครงการไปปฏิบัติถือเป็นสภาพที่ควรจะเป็นต่อการฝึกอบรมด้านการวางแผนของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Clancey, Monchuk, Anderson and Ellis (2018) ที่พบในงานวิจัยว่าตำรวจในประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพราะว่าการนำแผนไปปฏิบัติที่ดีจะทำให้ลดการสูญเสียในการปราบปรามอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยหน่วยงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรม เช่น ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 1-9 กองบัญชาการการศึกษา เป็นต้น ควรจัดให้มีการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรด้านการวางแผน โดยเน้นด้านยุทธศาสตร์ นโยบาย ตัวชี้วัด โครงการ ยุทธการ และยุทธวิธี ตามลำดับ
2. หน่วยงานในระดับกองบัญชาการสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น กองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น ควรจัดให้มีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้ในแต่ละด้าน สำหรับข้าราชการตำรวจที่อยู่ในสังกัด เพื่อให้เป็นการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Alshehhi, A. (2018). *Strategic Thinking and Strategic Planning: A Conceptual Exposition Through a Case Study of the Police Force in the UAE* (Publication No. 28432037) [Doctoral dissertation, University of Manchester]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Bryson, J., & George, B. (2020). *Strategic management in public administration*. In Oxford Research Encyclopedia of Politics.
- Clancey, G., Monchuk, L., Anderson, J., & Ellis, J. (2018). Lost in implementation: NSW police force crime prevention officer perspectives on crime prevention through environmental design. *Crime prevention and community safety*, 20(3), 139-153.

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lasang, S. & Wongthanavas, S. (2017). The Proposed Policy For Desired Characteristics Thai Polices. *Governance Journal*, 6(2), 378-398.
- Office of Police Strategy. (2018). *Royal Thai Police Strategies 20 years (2018-2038)*. Bangkok: Police Printing Bureau.
- Pathy, S. K. (2019). Training Needs Analysis for Non-gazetted Police Personnel: an Empirical Study of Commissionerate Police in Odisha. *International Journal of Business, Economics and Management*. 2(1), 18-30.
- Robinson, W. I. (2020). *The global police state*. London: Pluto Press.
- Thavitsang, J. & Soonthornvipart, L. N. (2018). Self-Development of the Border Patrol Police Troop 32. *Journal of Thai Justice System*, 11(1), 93-107.

ประวัติผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล	พันตำรวจเอก ดร.วัชรพงษ์ พนิธำรง *
ตำแหน่ง/สถานะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตบางเขน 10900
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	visionwpg@gmail.com

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)

การสืบเสาะและพินิจในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา The Presentence Investigation in the Criminal Justice Process

พรชัยพร สุวรรณากาศ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Phatsaporn Suwannakart
Faculty of Political Science, Chulalongkorn University

Received May 22, 2021 | Revised January 27, 2022 | Accepted February 21, 2022

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปัญหาการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือการสืบเสาะและพินิจผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเพื่อเสนอแนวทางการสืบเสาะและพินิจให้เกิดความเป็นธรรมในการพิจารณาคดี ซึ่งจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีทางอาชญวิทยากับความเป็นธรรมในการพิจารณากำหนดโทษและการแก้ไขฟื้นฟู นำมาสู่ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานสืบเสาะและพินิจประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงกฎหมายที่ควรปรับแก้กฎหมายโดยบัญญัติให้ดำเนินการสืบเสาะและพินิจทุกคดีตามหลักความยุติธรรมในการพิจารณากำหนดโทษ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายทางอาญาในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีจัดทำข้อมูลผู้กระทำความผิดและส่งต่อข้อมูลให้แก่หน่วยงานในระบบงานยุติธรรมเพื่อประกอบการวางแผนแก้ไขฟื้นฟูรายบุคคล และข้อเสนอแนะเชิงวิชาการต่อการใช้ประโยชน์จากรายงานสืบเสาะและพินิจในการพิจารณามาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุกหรือการเปี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อที่จะคลี่คลายวิกฤตของวงจรนักโทษล้นเรือนจำ

คำสำคัญ: การสืบเสาะและพินิจ, การแสวงหาข้อเท็จจริง, การแก้ไขฟื้นฟู

Abstract

The purpose of this article is to examine the criminal justice process issues in the fact finding of criminal or the presentence investigation, which could lead to propose the guideline of the presentence investigation bringing the fairness to trial. From the review of the concepts and theory in criminology for an appropriate sentence and rehabilitations conduce towards a recommendation for developing the presentence investigation, which includes a recommendation for law amendment that the presentence investigation should be addressed in any criminal cases following the principles of justice in determining the penalty. Second, a recommendation on criminal justice policy that should utilize